

Izhaja
vsak mesec enkrat.

Uredništvo in uprav-
ništvo je v Šelenbur-
govl ulici 5/1.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.

Tiska tiskarna Makso
Hrovatin v Ljubljani.

Odgovorni urednik:
Ivan Petkovšek.

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 7.

Ljubljana, 14. Julija 1923.

Leto III.

Objava hišnim posestnikom Ljubljanskim!

Plačilni nalogi za hišno najmarino se zopet dobe.

Davčna administracija v Ljubljani je predpisala hišno najmarino za leti 1923 in 1924. Ker pa finančna uprava še do danes ni zopet upeljala za vsakega davkoplačevalca neobhodno potrebnih plačilnih nalogov, baje za to nima na razpolago potrebnega kredita, je Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani dalo samo na svoje stroške napraviti izvlečke iz odmerne tabele za hišno najmarino za vsakega posameznega ljubljanskega hišnega posestnika ter se ti izvlečki kot nadomestilo za plačilne naloge oddajajo hišnim posestnikom v društveni pisarni Dunajska cesta 17./I. proti povrnitvi nabavnih stroškov. Izvlečki v vsakem pogledu popolnoma nadomeščajo plačilne naloge in je na njih tudi natisnjen za vsako četrletje poseben prostor, kamor se bodo pri davčnem uradu zabeleževala posamezna vplačila. S tem bodo hišni posestniki zopet prišli do pregleda, koliko in za kateri čas so plačali hišno najmarino. Upamo, da bodo s to našo uvedbo zadovoljni hišni posestniki ter se brez izjeme, če so člani ali nečlani našega društva zglasili v društveni pisarni med uradnimi urami od 9—12 ter od 4—6. Natančnejša pojasnila pa samo od 4.—6. ure popoldne. Četudi se ti plačilni nalogi dobe vže 10 dni, je dosedaj po nje poslalo samo kakih 200 posestnikov, dasiravno je vseh nad 2000 in smo njih napravo objavili v vseh štirih tukajšnjih dnevnikih.

Upamo, da sedaj store vsi posestniki v lastnem interesu svojo dolžnost, se odzovejo našemu vabilu in vzamejo za nje izgotovljene izvlečke, ki jih bodo večkrat nujno potrebovali. Vpogledi pri davčni administraciji so spojeni z večjo zamudo časa, zato naj pridejo vsi v našo pisarno. Naš boj in delo bod seveda šlo nevstrašeno za tem, da davčne oblasti zopet same izgotove in nam dostavijo običajne plačilne naloge.

Društveni odbor.

Protest proti povprečnim stanovanjem v Sloveniji!

Stanovanjsko sodišče po oddelku socialne politike pokrajinske uprave v Ljubljani je pod opr. štev. VII. 6351/23 izdalo in razposlalo vsem stanovanjskim

oblastvom I. stopnje ter stanovanjskim razsodiščem sledečo okrožnico:

Stanovanjsko sodišče pri oddelku sona podlagi gradiva, ki se je zbralo ob sodelovanju občin, ter po zaslišanju Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo in Društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo v Ljubljani sklenilo na svoji seji dne 17. aprila 1923, da se izda v smislu člena 18 stanovanjskega pravilnika za celo Slovenijo naslednja tabela povprečnih najemnin:

Skupina in okrožje	A) mala stanovanja		B) srednja stanovanja	
	1 soba s kuhinjo in prtilik.	2 sobe s kuhinjo in prtilik.	3 sobe s kuhinjo in prtilik.	4 sobe s kuhinjo in prtilik.
I. Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj, Murska Sobota.	6—50 15	10—50 25	20—90 45	40—180 90
II. Okolice: ljubljanska, mariborska, celjska, ptujška in vsi večji kraji Slovenije.	5—25 15	8—40 25	15—80 50	50—200 100

V tej tabeli je označena v *dinarjih* najvišja, najnižja in empirično določena povprečna *čista mesečna* najemnina za mala in srednja *neopremljena stanovanja*, t. j. za stanovanja, ki služijo slojem, ki so zaščite najbolj potrebni. Povprečne najemnine za velika stanovanja se radi pomanjkanja gradiva niso določile. Mesečne sobe ne pridejo v poštev. Kabinet se šteje za sobo.

Povdarja se, da z gornjo tabelo određene najemnine *niso obvezne* za razsodišča, nego jim služijo samo za osnovo pri hitrem in pravilnem odrejanju najemnin. Razsodišče bo moralo v vsakem konkretnem slučaju upoštevati krajevne razmere, stanje in vrednost zgradbe, ekonomski položaj lastnika in najemnika ter vse ostale razloge, navedene v členu 16. stanovanjskega pravilnika. Le kadar bodo te razmere normalne, se bo smel uporabiti povpreček, t. j. spodnje število, inace bo tre-

ba najemnino premakniti proti minimumu ali proti maksimumu, t. j. zgornjima številoma, da bo s tem ustrezno slabšim ali boljšim razmeram. V prav posebno upoštevni primerih (velika beda najemnikova ali bogastvo najemnikovo) bi se smela najemnina znižati ali zvišati preko predpisanih števil minimuma ali maksimuma.

Tabela za preračunavanje najemnin se vam določila z nalogom, da po en izvod izročite vsakemu od gg. predsednikov tamošnjega razsodišča.

Predsednik stanovanjskega sodišča:

Goršič I. r.

Tako nizko odmerjene naj bodo torej vsled te napačne okrožnice stanarine v letih 1923 in 1924. Če rabimo najmilejši izraz, lahko imenujemo te najemnine za naše hišne posestnike in ravno tako za najemnike naravnost *smešne* in so pravi plusk v namen stanovanjskemu zakonu. Če bi bil zakonodajalec vedel, da bodo naši prebrihtni uradniki na podlagi stanovanjskega zakona iztuhtali take časovnim razmeram popolnoma neprimerne stanarine, bi bil brez dvoma napravil drugačno besedilo zakona, ki je sam na sebi hotel najemnine draginji primerno dvigniti. Vsaj nam je bivši minister za socialno politiko g. dr. Kukovec vže letos pisal, da vlada glede najemnin sedaj popolna prostost. Vidi se, da g. minister še veliko premalo pozna naše gg. uradnike! Mnogo je pri tem zakrivil nesrečni »Pravilnik«. Naravno je, da ne morejo ostati v veljavi te smešne in nezakonite najemnine, to pa še tembolj, ker niso prav v nobeni primeri z najemninami, ki se določujejo na podlagi istega zakona v ostalih pokrajinah naše države. V Sloveniji se hoče res drugače vladati, kakor drugod v državi. Da izpodbijemo označene najemnine, je Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani pod štev. 620/23 predložila gospodu ministru za socialno politiko dr. Ninkotu Perič-u naslednjo

spomenico odnosno nadzorstveno pritožbo:

Po čl. 18 pravilnika za izvrševanje zakona o stanovanjih z dne 30. decembra 1921 sme stanovanjsko oblastvo izdelati posebne tabele povprečnih najemnin v smislu odredb člena 16 stanovanjskega pravilnika po zaslišanju obstoječih društev hiš. posestnikov in najemnikov. Z ozirom na to določbo je stanovanjsko sodišče v Ljubljani pri oddelku za socialno

politiko pokrajinske uprave v Ljubljani pozvalo vsa politična oblastva I. instance v Sloveniji, da mu naznanijo povprečne najemnine, ki so se plačevale v dotičnem kraju dne 1. januarja 1923. Na podlagi teh odgovorov je stanovanjsko sodišče določilo povprečne najemnine, kakor zgoraj natisnjen.

Ker se v tej tabeli določene najemnine niso napravile v smislu stan. zakona in pravilnika in so se z njim hišnim posestnikom v Sloveniji napravile velike krivice, ker določene najemnine niti v najmanjši meri ne odговarjajo faktičnim razmeram, vlagamo tu protest.

Člen 18. stan. pravilnika določa, da smejo stanovanjska sodišča v olajšanje poslov rzsodiščem in radi izdajanje enotnih odločb izdelati posebne tabele povprečnih najemnin v smislu odredb čl. 16 pravilnika ob obveznem sodelovanju občin in po zaslišanju obstoječih društev hišnih posestnikov in najemnikov. Te tabele pa morajo obsegati stvarne razloge lastnikov. Ko je stanovanjsko sodišče v Ljubljani pozvalo pristojna okrajna glavarstva in mestne magistrature v Sloveniji, da mu poročajo povprečne najemnine v dotičnem kraju z dne 1. januarja 1923, je to sodišče popolnoma prezrlo obenem naročiti, da morajo te povprečne najemnine biti napravljene v smislu čl. 16 stanovanjskega pravilnika. Politična oblastva I. stopnje so na podlagi tega dopisa enostavno vprašale nekatere občine, koliko znašajo povprečne najemnine v dotični občini dne 1. januarja 1923. Ker pa takrat hiš. posestniki večinoma še niso bili povišali stanarin v smislu stanovanjskega zakona, so občine in potem okrajna glavarstva kratkomalo sporočile najemnine, ki so se plačevale 1. januarja 1923, torej tudi že v letu 1922 na podlagi prejšnjih stanovanjskih naredb. Dne 1. januarja 1923 je malo najemnikov plačalo že povišano najemnino, radi česar so bila došla poročila o najemninah napačna in niso bila napravljena v smislu novega stanovanjskega pravilnika, s čemur se je hiš. posestnikom zgodila velika krivica. Ko je stan. sodišče dobilo te nepravilno napravljene podatke o stanarinah, je na njih podlagi enostavno določilo povprečne najemnine za Slovenijo, kakor so izkazane v priloženi okrožnici. Stanovanjsko sodišče je vzelo najnižjo in najvišjo slučajno sporočeno najemnino in potem vzelo polovico najvišje najemnine kot povprečno stanarino, ni se pa pri tem popolnoma nič oziralo na stanovanjski zakon, ki predpisuje, da se mora vpoštevati pri določitvi stanarin na plačilo davkov, stvarne razloge, t. j. hišna popravila, vrednost zgradbe in amortizacija vložene glavnice. Vse to se je prezrlo in ne vpoštevvalo. Prvo društvo hiš. posestnikov se je sicer povabilo na dotično sejo, a tam stavljenih predlogov se pri tem ni prav nič upoštevalo. Radi tega je napravljena tabela o povprečnih najemninah napačna in jo je treba razveljaviti. Tudi je zveza društev hiš. posestnikov za Slovenijo s posebno vlogo protestirala proti na ta način sestavljenim tabelam, a se ni na to popolnoma nič oziralo. Predlagali smo v tej vlo-

gi, da se naj vzamejo v tabele najemnine, ki bi vsaj nekoliko odgovarjale sedanjim razmeram in zahtevali, da se za eno sobo in kuhinjo določi 100 Din mesečne najemnine, za štiri sobe pa vsaj 400 Din. — Stanovanjsko sodišče pa je določilo, da se za sobo in kuhinjo plača 25 Din mesečno, kar ni niti za 1 kg sladkorja ali mesa, še manj za eno kosilo ali večerjo. To so tako smešne in napačne najemnine, da jih je treba vsekakor razveljaviti in določiti nove v smislu zakona napravljene najemnine. Sedaj pa stanovanjska oblastva enostavno diktirajo te maksimalne stanarine in ne pustijo večinoma o tem razpravljati, ker je tako odredila pokrajinska vlada (stanovanjsko sodišče) v Ljubljani. Sedaj so te neobvezne in napačne tabele postale obvezne in neizpodbitne.

Pri sestavi tabele za povprečne najemnine bi se morale v smislu določb čl. 16 pravilnika vpoštevati stanje in vrednost zgradb, pravično amortizacijo vložene glavnice, davke in ostale stvarne razloge lastnikov. Po tem ključu bi bilo določiti n. pr. za Ljubljano, kjer sta stali leta 1914 dve sobi s kuhinjo kakih 400 kron letno, tabela sledeče:

1. vzdrževalni stroški zneso v smislu zak. o hiš. naj. davku 15%, torej pri 400 kronah 60 kron, ker pa je indeks cen vsaj 80 je tedaj množiti 60 K krat 80 = 480 K ter zneso z ozirom na zvišanje vseh cen od stanovanja, ki je stalo l. 1914 letno 400 K danes 4800 K;

2. Davki in doklade ca. 50% 2400 K;

3. Amortizacija le samo 2% bi znesla, če se račun, da je stala hiša s 4 stanovanji po 2 sobi kakih 24.000 K l. 1914 in se vzame indeks 80 bi sedaj taka hiša bila vredna 80 krat 24.000 K = 1.920.000 K in bi stalo stanovanje z dvema sobama in kuhinjo 1.920.000 deljeno s štirimi = 480 tisoč kron, če bi se zidala hiša nova. Če se pa račun, stara hiša za polovico nižje, bi znašala 2% amortizacija za tako stanovanje 2% od 240.000 K torej 4800 K; skupaj bi se smelo računati v smislu čl. 18 pravilnika stanovanje z dvema sobama in kuhinjo torej 12.000 K. na leto.

Torej ena soba mesečno vsaj 500 K. to pa v starih hišah slaba stanovanja i. s. brez doklad. Računali pa še nismo obresti od vrednosti hiše, do katerih smo tudi opravičeni in bi se s tem stanarina znatno povišala.

Stanovanjskemu sodišču pa smo predlagali, da se za dve sobi račun 200 Din t. j. 800 K torej manj, kolikor smo najmanj opravičeni zahtevati.

Kaka krivica se je napravila z izdajo tabele hiš. pos. v Sloveniji, naj služi v dokaz, da se je v Zagrebu, Karlovcu in večinoma tudi v drugih krajih na Hrvatskem po stanovanjskem rzsodišču za eno sobo s kuhinjo prizna do 120 Din mesečno, medtem ko se v Sloveniji po tabeli povprečno dovoli za 4 sobe 110 Din mesečno. Torej pri nas naj se plača za štiri sobe manj, kakor v Zagrebu za eno in so pri tem, kar je popolnoma pravično hišni davki in doklade mnogo nižje kakor v Sloveniji. Pridemo končno res do dvombe,

če smo vsi državljani pred zakonom enaki in če smo vsi davkoplačevalci enako vpoštevani odnosno vsi v eni državi, ker stanovanjski zakon velja vendar za vso državo. Da so v Srbiji stanarine še mnogo višje kakor na Hrvatskem in Sloveniji in da se v Srbiji pri tem plača še mnogo manj hišnega davka, o tem ni treba natančneje navajati, ker je to splošno znano in dokazano. Zahtevamo pa enake pravice za vse! Nasprotno se jasno vidi, da so merodajni činitelji na Hrvatskem in v Srbiji novi stanovanjski zakon pravilno tolmačili in stanarine vsaj približno pravilno priznavajo, medtem ko se pri nas kaže povsod nasprotovanje hišnim posestnikom. Tudi državni nameščenci morajo plačati primerno višjo najemnino kakor se jim sedaj določa, saj so se jim v ta namen dovolile stanarine in se to drugje tudi vpoštevava, da se za stanovanje vsaj toliko prizna, kolikor znese stanarina, seveda pri nas je to drugače.

Pri tem še omenjamo, da je l. 1914 najemnina znašala običajno ena šestina vseh dohodkov najemnika, če bi n. pr. najslabši delavec plačeval sedaj za 1 sobo in kuhinjo mesečno 500 K, dočim ima mezdo dnevno 200 K, torej mesečno 6000 kron, bi plačeval ca. eno dvanajstino dohodkov za stanovanje.

Gospoda ministra za socijalno politiko prosimo, da v smislu čl. 55 stanovanjskega pravilnika ukaže stanovanjskemu sodišču v Ljubljani, da formelno in materijelno nezakonito vstavljeno tabelo najemnin takoj umakne pri stanovanjskih rzsodiščih ter mu obenem naroči, da sestavi novo tabelo najemnin v smislu stanovanjskega zakona in pravilnika ter naj vzame za podlago po Pokrajinski zvezi društev hišnih posestnikov za Slovenijo dne 24. aprila 1923 št. 578 predloženo tabelo. Tudi je naročiti stan. sodišču, da je vse odločbe prve in druge inštanice, ki so bile izdane na podlagi teh nepravilnih tabel razveljaviti in dopustiti ponovno sklepanje dotičnih nespravnih slučajev.

Gospod minister bode to našo popolnoma upravičeno pritožbo brez dvoma za opravičeno spoznal, navedeno tabelo kot neprimerno in nepravilno razveljavil in uvidel potrebo, da se tudi hišnim posestnikom v Sloveniji dovoljuje take stanarine, da se bodo zamogle naše hiše vsaj za silo popravljati in vzdrževati kakor se je to zgodilo v ostalih pokrajinah naše države. S tem se bode koristilo tudi državi, ko bode prejela več davkov, naše hiše pa ne bodo popolnoma razpadale, kar nam sedaj preti, s propadom hiš pa bi imela država največjo škodo.

Novodobni mazači.

Živeli so svojčas takozvani ljudski zdravniki, po domače mazači. Ti ljudje so bili ali grozni nevedneži, ali navadni sleparji, ali pa oboje vku. Zdravili so pa tako-le: Če si je izvila ali zlomila kaka domača žival nogo, zarezali so v nogo stola razna magična (copska) znamenja, potem pa so nogo (namreč ne poškodova-

ne noge, temveč: zdravo nogo stola, ki ni nič zagrešil in ni potreboval nikake pomoči) dobro obvezali ter pomolili nad njo coprske molitvice.

Prav taki mazači so naši stanovanjski sociologi in državniki! Vsakomur je znano, da je mogoče odpraviti stanovanjsko bedo edino le na ta način, da se pripravi dovolj zdravih stanovanj. Namesto pa, da bi stremili naši sociologi in državniki za tem, so se lotili zdrave noge. Lotli so se hišnih posestnikov, in sicer menda v zahvalo zato, da so se žrtvovali, štedili in zidali (med tem, ko so drugi brezbržno živeli!) hiše. V njih meso zarezavajo občutne rane, jim puščajo kri, dajejo jim v enomer zelo tesne obveze ter jih mrcvarijo na prav občuten način. Kakor so puščali mazaški sleparji bedno žival z bolno nogo usodi — tako prepuščajo naši mazači usodi ubogo ljudstvo. Naj trpi ljudstvo dalje! Saj je ljudstvo slepo! Naj se koljejo med seboj posestniki in najemniki! Bog, ki daje letati pticam po nebu in daje rasti travi, bo dal, da bodo zrastle iz zemlje tudi stanovanja!

Ko bi dotični faktorji, ki so sklepali te člene pravilnika, bili sami lastniki hiš, ali pa še celo stanovali v takem prostoru, bi jih pač drugače naredili. Po zopetni odpovedi dotičnega stanovanja je bil sodni ogled na licu mesta. Po drugi razpravi se mi je vendar pripoznalo človeško stanovanje z dostavkom, da bi morala vlada sploh prepovedati tako vlažne prostore za stanovanja že iz higijeničnih ozirov. Stranka pa je obsodbo ovrгла na prizivno sodišče, češ, da se je obsodba pomanjkljivo izvršila. Sodišče II. stopnje pa je strankini pritožbi ugodilo in odpoved razveljavilo. Če gospodar že dve leti prebiva v tej kleti, se mu pripozna to kot stanovanje v lastni hiši in kot tak nima pravice do dostojnega stanovanja, ker ima že stanovanje v kleti in če je to zadostovalo za prebivanje dve leti, naj bode dobro še nadalje. Vprašamo merodajne gospode, zakaj pravzaprav obstoji stanovanjski urad in stanovanjska oblast? Faktično menda res samo za ime. Gospodar naj bo brez stanovanja, stranka pa se porogljivo smeje, ko te pravilnik drži brezobzirno za vrat, da se ti bulijo oči in pojema sapa. Brezuspšno iščeš pomoči in čakaš, kdo ti dá rešitev. Zakaj ne po pregovoru: kralju, kar je kraljevega, Bogu, kar je njegovega, nam pa, kar je našega!

F. I.

Gospodje paragrafi bodo zgradili v Ljubljani s svinčniki in peresi 4000 stanovanj!

Gospod mestni inženjer J. Mačkovšek je objavil v 118. številki »Jutra« poročilo o gradbenem gibanju in stanovanjskem pomanjkanju v Ljubljani. Tekom zadnjih štirih let, leta 1919., 1920., 1921. in 1922. zgradilo se je v obsegu mesta Ljubljane 127 zgradb. Od teh je bilo samo 19 večjih zgradb, vse ostale stavbe, 102 po številu, pa odpadejo na vile in hišice, ki so (kakor pravi tudi poročevalec) pretežno le enodružinske.

Poročilo pravi: Ljubljana nima dosti stanovanj. Dosti je celo državnih nastav-

ljencev, ki stanujejo po več železniških postaj izven Ljubljane in se vozijo dnevno v službo (357).

Začetkom leta 1922. je bilo v Ljubljani 357 strank z 1621 osebami, ki so stanovali v vagonih, barakah, drvarnicah, skladiščih in delavnicah. Koliko so ti reveži utrpeli na zdravju — pravi poročilo —, si lahko mislimo. (Op. ured.: Naši sociologi si gotovo nič ne mislijo.)

V Ljubljani imamo nadalje mnogo slučajevev, da se nahajajo v enem stanovanju po 2 ali celo več strank, ki vse uporabljajo eno kuhinjo. In sicer je bilo takih strank 531, to se pravi, da bi najmanj 270 strank rabilo nova stanovanja (531).

Razen tega je treba še opozoriti na prenatrpanost premnogih stanovanj. Poročevalec pravi: Človeku se jezi jo lasje (našim laži-socijologom, se prav nič ne jezi jo! Ako bi se, bi ne pritiskali še nadalje hišnih posestnikov in zadrževali na ta način zidanje novih hiš!), če je imel priliko videti, koliko glav mora živeti v 1 ali 2 malih prostorih. V tem oziru je podal popis stanovanj, ki se je vršil 20. decembra l. 1921., marsikatero pretresljivo sliko (ki pa naših »socijologov« prav nič ne trese!)

V Ljubljani je namreč:

a) 391 strank, ki imajo po le en sam glavni prostor. Ta edini prostor je večkrat kabinet, kuhinja, poselska soba ali kopalnica (torej kopalnica ob enem za kuhinjo, za stanovanje, delo, spanje in sploh za vse celi družini!). To pa še daleč ni vse! Poročevalec pravi dalje: V enem samem takem »prostoru« (torej v eni mali, vlažni, zaduhli in temni luknji!) pa stanuje po 3 do 14 ljudi vkup!

b) 910 strank ima le po 2 »prostoru« (v resnici večinoma po 2 luknji). V njih pa stanuje skupaj po 5 do 15 ljudi.

c) 355 je strank, ki imajo le po 3 prostore. V njih stanuje po 7 do 15 ljudi.

O zdravstvenih razmerah, pravi poročevalec, si je le težko ustvariti zadostno žalostno sliko, kajti ta »stanovanja« obstojajo večkrat iz malih, komaj nekoliko razsvetljenih lukenj.

Tako suho poročilo strokovnjaka.

Glasom tega poročila, ki nikakor ni pretirano, je bilo potrebno v Ljubljani začetkom leta 1922.:

za 357 strank stanujočih v vagonih, barakah, drvarnicah 357 stanovanj;

za 531 strank, ki so uporabljale skupno s še eno drugo stranko ali skupno z več strankami eno in isto kuhinjo, je bilo potrebnih najmanj 270 stanovanj;

za 391 strank, ki imajo za vse vkup le eno luknjo je potrebnih 391 stanovanj;

za 910 strank, ki imajo le po 2 »prostoru«, pa stanuje v njih po 5 do 13 ljudi, je treba povečati stanovanja najmanj za 100, odstotkov, torej je potrebnih najmanj 910 stanovanj;

za 355 strank, ki imajo po 3 »prostore«, pa stanuje v jih po 7 do 15 ljudi, je treba povečati stanovanja najmanj za 50%, potrebnih je torej najmanj 277 stanovanj.

Skupaj je bilo potrebnih torej v Ljubljani začetkom leta 1922. najmanj 2205 stanovanj.

To je bilo začetkom leta 1922.

Poglejmo, v koliko so se v Ljubljani stanovanjske razmere do danes izboljšale, ali v koliko so se poslabšale.

Med novimi zgradbami je samo 19 večjih. Te pa se porablajo ali se bodo porabljale večinoma za pisarne, trgovske in bančne lokale itd., tako, da ostane za stanovanja malo kaj. Pa še ta stanovanja »ljudstvu ne pridejo v korist. Ako računamo na vsako teh zgradb povprečno po 5 stanovanj, dobimo 95 stanovanj. Vse ostale stavbe odpadejo, kakor pravi poročilo, na enodružinske vile in hišice. Ako računamo tu 110 stanovanj, dobimo skupno z zgornjimi 95timi stanovanji 205 stanovanj. To število, odšteto od zgoraj navedenih, začetkom leta 1922. manjkajočih 2205 stanovanj, se nam izkaže še 2000 manjkajočih stanovanj.

Na drugi strani pa nam je upoštevati, da priraste Ljubljani zdaj po vojni na leto okrog 500 prebivalcev. To je posledica tega, ker je podpirala Avstrija obrt, trgovino in posebno industrijo le po nemških deželah in nemških mestih. V interesu neodvisnosti naroda in države, z gospodarsko-političnega vidika nujno potrebno je, da se zdaj to popravi. Kdor zadržuje naraščanje števila prebivalcev naših mest in center, ta zadržuje gospodarski razvitek in gospodarsko osamosvojitve našega naroda in naše države. Za leti 1922. in 1923. bo prirastlo Ljubljani torej (ali bi ju imelo prirasti, da bi bil razvoj normalen) približno 10.000 prebivalcev. Za te pa bo treba nadaljnih 2000 stanovanj, tako, da bo manjkalo Ljubljani koncem leta 1923. okoli 4000 stanovanj.

Iz navedenega sledi tudi, kako nespametna je misel, da se bode ublažila pri nas stanovanjska beda nekako sama od sebe. Prej bi bilo upravičeno tako naziranje glede mest, ki so v trgovskem, obrtniškem in industrijskem oziru sorazmeroma premočno razvita (kakor n. pr. Dunaj). Skušnja pa nas uči, da stanovanjska beda ne preneha niti tam. Kako bi mogli pričakovati kaj takega potem pri nas?

Treba je, da smo si na jasnem, da je potreben za lakoto živež, da je potrebna za nagec obleka, da so potrebni za bose noge čevlji in da so potrebna za ljudi brez stanovanj — stanovanja.

Zato pa, gospodje paragrafi: le hitro svinčnike in peresea v roke in gradite stanovanja! Približno 4000 jih potrebuje Ljubljana. Koliko jih potrebuje cela Slovenija, si sami lahko izračunate. Pa tudi to si morete izračunati, koliko manjka stanovanj v celi Jugoslaviji. Ker gre Vam slovenskim paragrafom, precej zasluge za to, da se je razširila (ne odpravljala) stanovanjska beda po Jugoslaviji sploh, imate dovolj dela! — Saj jo bode te opravili s peresi in svinčniki! Ali ne?

Iz naših organizacij.

Redni občni zbor društva hišnih posestnikov v Mariboru, ki se je vršil dne 28. maja 1923 v Götzovi dvorani točno po dnevnem redu, bil je dobro obiskan. Poročalo se je o delovanju društva v pretečenem letu. Po odobritvi računskega

poročila vršila se je volitev odbora. Izvoljeni so gg.: Glaser, načelnik; Murko, namestnik, Lončar, blagajnik; Pallas, zapisnikar; Šepec, Barta in Sabukošek, pregledniki računov; dr. Pipuš, Žebot, Bregar, Neger, Vincetič, dr. Orosel, Turk, profesor Mazin, Wolf in Beranič, odborniki. Gosp. Glaser je posebno naglašal, da bo odbor tudi nadalje deloval po vseh svojih močeh v prid članov. Povdarjal je potrebo organizacije vseh bivših posestnikov, kajti le z zedinjenimi močmi bo mogoče uspešno zaščititi interese hišnih posestnikov. Pri občini morajo dobiti zopet svoje zastopnike, ter skrbeti, da se razpišejo čimprej nove občinske volitve. — Članarina za društveno leto 1923. se je nekoliko povišala. Gosp. dr. Pipuš je popisal z veliko natančnostjo današnji položaj hišnih posestnikov ter obrazložil razumljivo novi stanovanjski zakon in »Pravilnik« o izvrševanju stanovanjskega zakona, kakor tudi novelo, s katero so se razglasile spre-

membe v »Pravilniku«, napovedi stanovanj, in nakazila izpraznjenih stanovanj. Z velikim priznanjem so sledili govorniku. — Hišni posestniki! Naš položaj danes ni, kakor bi moral biti, treba je toraj, da se združimo, da si med seboj pomagamo in da delujemo skupno. — Pristopite k našemu društvu. Naš tajnik bo prišel osebno k vam, da vas vpiše kot člane in bo pri tej priliki pobiral članarino. Izkazal se bo s posebnim pooblastilom. Dobrovoljni prispevki se bodo zabeležili v posebno knjigo dobrotnikov in prijateljev društva, in razglasili pri občnem zboru. Vsa pojasnila dobivajo društveni člani v naši pisarni, Gregorčičeva ugica št. 8.

Zopet čeden slučaj.

Imam hišo na Glincah, katere sem lastnica takorekoč le po imenu in za plačevanje davka. Z družino, ki šteje poleg

mene še štiri odrasle otroke stanujem skupno v podzemeljski kleti, ki je bolj podobna bojni kaverni kakor pa človeškemu bivališču. V tem vlažnem prostoru, ki služi za kuhinjo in spalnico petim osebam, trpim mučeniško že dve leti. Drvarnice nimam, zidam si lahko novo, ker sem kapitalist, ker imam hišo, dočim ima stranka dve drvarnice, jaz pa drva pod kapom. Med petimi strankami, ki stanujejo v moji hiši, gostuje tudi s svojo družino orožniški stražmojster v pokoju. Njega sem osebno prosila pred dve in pol leta, naj si preskrbi drugo stanovanje in naj ima obzira na to, da smo brez stanovanja. Odpovedali smo mu tudi sodnijsko; le ta je pripoznala stanovanje njemu trikrat. Letošnji prosilec pa prinese nov stanovanjski pravilnik, ki pripozna gospodarju pravico do stanovanja.

Naročajte „Moj Dom“!

Gg. hišnim posestnikom in posestnicam se priporoča za pleskanje oken, vrat, ograj i. t. d.

tvrdka

Tone Malgaj

stavbeni in pohištveni pleskar ter ličar
Ljubljana, Kolodvorska ulica 6.

Delo solidno! Proračuni brezplačno! Cene zmerne!

Vodovodni instalater,
klepar in krovcec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Trgovina

Ivan Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5

priporoča svojo veliko zalogo vseh pisarniških potrebščin.

Tiskovine vseh vrst se natisnejo v najkrajšem času.

Tehn. ing.

dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za visoke stavbe, arhitekturo, vodne, betonske in železobetonske zgradbe.

Ljubljana, Na Mirju.
Projektiranje ter izvršitev vseh stavb po najkvalitetnejših pogojih.

Razno železnino, potrebščine za stavbe, pohištvo, orodja za obrtnike, poljedelce, štedilnike, peči, kuhinjsko posodo, vodovodne cevi, sesalke, portland-cement, strešna lepenka, suhe barve, čopiče, firnež, karbolinje, strojno olje, priporoča

Al. Sušnik, železnina
Ljubljana, Zaloška cesta.

Fran Ravnikar

Ljubljana, Linhartova ul. 25.

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Telefon št. 415. Pošt. ček. zav. št. 11.428.
Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, balkonov, vrtnih utic, verand, stopnic, vrat, oken itd.

Prodaja na primerne odplačila!

Amerikanska tvrdka

„SINGER“ šivalni stroji

Bourne & Co., New York

je razširila svoje podjetje v državi SHS ter prevzema vse v to stroko spadajoče posle, kakor: urejevanje tvornic s specialnimi »Singer« šivalnimi stroji vseh vrst z električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo. V zalogi vedno tudi prvovrstne olje, igle in nadomestni deli.

„SINGER“ šivalni stroji, Bourne & Co. Nev. York.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 3
Maribor, Dravska ul. 10.

Mehanična delavnica povečana!

Generalni zastop

vzajemne zavarovalne banke

„SLAVIJE“ v Ljubljani

sprejema zavarovanja proti požaru, vionu in zavarovanja na doživetje in smrt.

Rezervni fond: K 125.000.000,
Letna vplačana premija
K 55.000.000.

Vsa pojasnila daje generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani, Gosposka ul. 12, v lastni hiši.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900

Delniška glavica in rezervni zakladi cca K 150.000.000—

Čekovni račun št. 10.509.

Brzovjavni naslov: Banka Ljubljana.

Telefon št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obreduje vloge najugodnejše. — Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novisad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.